

APLIKASI TAKMILAH DALAM PUISI AL AMIN

Oleh

FARIDAH BT MOHAMAD SAAD

**Tesis ini Dikemukakan Kepada Sekolah Pengajian Siswazah, Universiti
Putra Malaysia Sebagai Memenuhi Keperluan
untuk Ijazah Master Sastera**

Jun 2006

DEDIKASI

Kalungan kasih buat suami Md Rasul bin Haron dan anak-anak, Muhammad Adib Farazi dan Aina Fikriyah. Kalian umpama payung yang memayungi diri ketika menyelesaikan tesis ini. Kata-kata yang dilontarkan menjadi azimat untuk terus tabah menghadapi liku-liku perjalanan hidup. Waktu senggang terpaksa direnggut menelaah, menghadiri kuliah dan mencari bahan ilmiah ke arah merealisasikan tesis ini.

Untaian kasih buat bonda Jemilah bt Hj.Yaacub dan Ayahanda Mohamad Saad bin Abd Rahman. Doa restu kalian berkahku mengatur langkah meniti kehidupan sebagai mahasiswi. Semangatmu menyalakan api di hatiku.

Jambangan kasih buat kaum keluarga yang memberikan sokongan padu ke arah penjanaan impian menggenggam gulungan ijazah sarjana. Gelombang kehidupan masa kini menuntut ke arah pendambaan ilmu.

Kuntuman kasih sewangi kasturi buat rakan-rakan kuliah seperjuangan yang banyak memberi idea dan buah fikiran ke arah menyelesaikan tugas latihan ilmiah. Catatan sejarah mewarnai kanvas kehidupan kita selama berada di kampus akan dikenang hingga ke akhir hayat.

Abstrak tesis dikemukakan kepada Senat Universiti Putra Malaysia sebagai memenuhi keperluan untuk Ijazah Master Sastera

APLIKASI TAKMILAH DALAM PUISI AL AMIN

Oleh

FARIDAH BINTI MOHAMAD SAAD

Jun 2006

Pengerusi : Samsina bt Hj Abd Rahman, PhD

Fakulti : Bahasa Moden dan Komunikasi

Kajian ini merupakan satu aplikasi Teori Takmilah ke atas *Kumpulan Puisi Al Amin* karya A Samad Said. Kumpulan puisi ini telah diterbitkan oleh Dewan Bahasa dan Pustaka pada tahun 1999 dan diulang cetak pada tahun 2001 dan 2002.

Objektif kajian ini ialah untuk menganalisis *Kumpulan Puisi Al Amin* berdasarkan 7 prinsip yang terdapat dalam Teori Takmilah. Bait-bait puisi disaring daripada kumpulan puisi berkenaan dan aspek-aspek serta prinsip-prinsip Takmilah yang paling dominan yang ditemui dinyatakan dalam kajian ini.

Pengkaji menggunakan kaedah kepustakaan bagi membuat analisis kajian. Pengkaji juga turut melayari internet untuk mendapatkan bahan yang berkaitan dengan kajian terutamanya mengenai Teori Takmilah

Berdasarkan penelitian dan analisis, didapati kesemua 7 prinsip Teori Takmilah ditemui dalam kumpulan puisi yang dikaji. 7 prinsip berkenaan iaitu ketuhanan yang bersifat Kamal, kerasulan sebagai insan Kamil, keislaman yang bersifat Akmal, ilmu dengan sastera yang bersifat Takamul, sastera sendiri yang berciri estetik dan bersifat Takmilah, pengkarya yang seharusnya mengistimakan diri dan khalayak bertujuan memupuk mereka ke arah insan Kamil. Berdasarkan hasil kajian, prinsip yang paling dominan ditemui dalam *Kumpulan Puisi Al Amin* ialah prinsip ke 2 iaitu prinsip kerasulan insan al Kamil, insan Rabbani dan insan Khalifah yang merujuk khusus kepada Nabi Muhammad SAW.

Penemuan ketujuh-tujuh prinsip Teori Takmilah dalam kumpulan puisi yang dikaji membuktikan kumpulan puisi karya A Samad Said ini padat dengan nilai-nilai keagamaan dan pengajaran serta dapat dikategorikan dalam hasil karya sastera Islam yang boleh dimanfaatkan oleh seluruh khalayak sastera Melayu-Islam.

Abstract of thesis presented to the Senate of Universiti Putra Malaysia in fulfillment of the requirement for the degree of Master of Arts

APPLICATION OF 'TAKMILAH' IN AL AMIN POETRY

By

FARIDAH BINTI MOHAMAD SAAD

June 2006

Chairman : Samsina bt.Hj.Abd Rahman, PhD

Faculty : Modern Languages and Communication

This study involves the application of Takmilah Theory in A Samad Said's anthology of *Al Amin* poetry published by Dewan Bahasa and Pustaka, Kuala Lumpur.

The objective of this research is to analyse poems from the anthology based on 7 principles and which relate to the dominant principles of Takmilah Theory.

The research employs qualitative method using textual analysis.

The finding in general shows that all the poems in the anthology by A Samad Said exhibit the Seven Principles of Takmilah Theory. However, the second principles of the Takmilah Theory that is principle of "Kerasulan sebagai Insan Kamil" is found to be the most dominant because the anthology narates the story of the prophet Muhammad SAW.

These findings show that the anthology of poems by A Samad Said have strong religious values and moral teachings which can be categorized as Islamic Literary Work and will benefit the Islamic-Malay readers.

PENGHARGAAN

Alhamdulillah dengan izin dan inayah-Nya dapat juga tesis ini disempurnakan dalam jangka waktu yang telah ditetapkan. Penghargaan dan terima kasih yang tidak terhingga kepada pegawai-pegawai serta kakitangan Perpustakaan Universiti Putra Malaysia yang telah memberikan kerjasama memudahkan penulis untuk mendapatkan maklumat yang berguna.

Penghargaan dan terima kasih yang tidak terhingga kepada penyelia tesis, Dr. Samsina bt Hj Abd Rahman dan jawatankuasa penyeliaan Dr.Arba'ie bin Sujud yang tidak jemu-jemu memberi pandangan dan nasihat serta bimbingan yang berguna ke arah penghasilan tesis ini.

Ucapan terima kasih juga buat semua pensyarah yang telah mengajar dan membimbing selama berada di kampus ini. Buat rakan-rakan dan semua pihak yang memberikan buah fikiran ke arah menyempurnakan tesis ini, hanya Allah yang akan membalas budi baik kalian.

Saya mengesahkan bahawa Jawatankuasa Peperiksaan bagi Faridah bt Mohamad Saad telah mengadakan peperiksaan akhir pada 29 Jun 2006 untuk menilai tesis Master Sastera beliau yang bertajuk “Aplikasi Takmilah dalam Puisi Al Amin” mengikut Akta Universiti Pertanian Malaysia (Ijazah Lanjutan) 1980 dan Peraturan-Peraturan Universiti Pertanian Malaysia (Ijazah Lanjutan) 1981. Jawatankuasa Peperiksaan memperakukan bahawa calon ini layak dianugerahi ijazah tersebut. Ahli Jawatankuasa Peperiksaan adalah seperti berikut:

Che Ibrahim Salleh, PhD

Profesor Madya
Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
Universiti Putra Malaysia
(Pengerusi)

Nik Rafidah Nik Muhamad Affendi, PhD

Pensyarah
Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
Universiti Putra Malaysia
(Pemeriksa Dalam)

Abdul Rahim Marasidi, PhD

Pensyarah
Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
Universiti Putra Malaysia
(Pemeriksa Dalam)

Mohamad Bohari Ahmad, PhD

Profesor Madya
Fakulti Bahasa
Universiti Pendidikan Sultan Idris
(Pemeriksa Luar)

HASANAH MOHD GHAZALI, PhD

Profesor/Timbangan Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia

Tarikh :

Tesis ini telah dikemukakan kepada Senat Universiti Putra Malaysia dan telah diterima sebagai memenuhi sebahagian syarat keperluan Ijazah Master Sastera. Ahli Jawatankuasa Penyeliaan adalah seperti berikut:

Samsina bt Hj Abd Rahman, PhD

Pensyarah
Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
Universiti Putra Malaysia
(Pengerusi)

Arba'ie bin Sujud, PhD

Pensyarah
Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
Universiti Putra Malaysia
(Ahli)

AINI IDERIS, PhD

Profesor / Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia

Tarikh:

PERAKUAN

Saya mengaku bahawa tesis ini adalah hasil kerja saya yang asli melainkan petikan dan sedutan yang telah diberi penghargaan di dalam tesis. Saya juga mengaku bahawa tesis ini tidak dimajukan untuk ijazah-ijazah lain di Universiti Putra Malaysia atau institusi-institusi lain.

FARIDAH BT MOHAMAD SAAD

Tarikh :

KANDUNGAN

	Halaman
DEDIKASI	ii
ABSTRAK	iii
ABSTRACT	v
PENGHARGAAN	vii
PENGESAHAN	viii
PERAKUAN	x
SENARAI RAJAH	xi
SENARAI JADUAL	xii
SENARAI SINGKATAN	xiii
BAB	
I	PENGENALAN
	Latar belakang Kajian 1
	Pengarang dan Kepengarangan A Samad Said 23
	Penyataan Masalah 30
	Objektif Kajian 32
	Kepentingan Kajian 32
	Pemilihan Bahan dan Batasan Kajian 34
II	SOROTAN LITERATUR 37
	Kajian dan Tulisan Tentang Teori Takmilah 37
III	METODOLOGI KAJIAN 55
	Rekabentuk Kajian 55
	Analisis Data 55
	Teori Takmilah 56
	Definisi Konsep 62
	Kesimpulan 70

IV	ANALISIS TAKMILAH DALAM KUMPULAN PUISI AL AMIN	73
	Pengenalan	73
	Prinsip ketuhanan yang bersifat Kamal	74
	Prinsip kerasulan sebagai Insan Kamil	81
	Prinsip keislaman yang bersifat Akmal	88
	Prinsip ilmu dengan sastera yang bersifat Takamul	95
	Prinsip sastera sendiri yang berciri Estetik dan bersifat Takmilah	101
	Prinsip pengkarya yang seharusnya mengistimakan diri	127
	Prinsip khalayak bertujuan memupuk mereka ke arah Insan Kamil	129
V	RUMUSAN DAN KESIMPULAN	132
	Kesimpulan	138
	BIBLIOGRAFI	139
	BIODATA PENULIS	155